~~Scans 24 Num 2. ms~~

Scansia m. num 3. ho vo 7 m. 15

ILL^{mi} ET REV^{mi}

MAFFÆI S.R.E.

CARD. BARBERINI

S.D.N. SIGNATVRAE

IVSTITIÆ PRÆFECTI. &c.

POEMATA.

LVTETIÆ PARISIORVM,

Apud ANTONIVM STEPHANVM, Typographum Regium, viâ Iacobæâ, prope Ecclesiam S. Yuonis.

M. D. C. XX.

TYPOGRAPHVS
LECTORI BENEVOLO.

ISTA poëmata (Lector) vt ederemus, ſuaſit noui carminis pulcritudo; tum ſcribendi materia; ipſe denique auctor. Deterret Poëta Venuſinus ab æmulatione Pindari, tanquam ab nimio conatu caſura ingenia. Ecce tamen poſt toſt ætates non indignæ imitationis auſpicium. Pindarico ritu ſcriptæ ſunt iſtæ tres Odæ, ſeu exemptas è vulgo voces ſpectes, ſeu dicendi vim atque tenorem; ſeu denique verſuum genera, qui variâ quidem, ſed concordi miſturâ in leporem & maieſtatem aptati ſunt. Ne-

tum vt luculentum ! vt non trita aut vulgari chely dignum ! Primum poëma habet Sancti Ludouici præconia, nostri illius, quem omnium Regum dicerem esse lucem, & posteritatis exemplum, nisi hunc mihi laudare esset superfluum, cùm post illius encomia hac ipsa ode cantata omnes laudatores sordescant. Succedunt Magdalenæ præconia, quorum nunquam sine Galliarum felicitate memineris, ad quas illa Deo ducente viua applicuit, & veluti spolium corporis dedit, in pignus societatis perpetuæ, ratæque apud Deum pro Gallis memoriæ. Signat opus Laurentius, rarum Christianorum decus, ex Hispania sua Romam veniens, & tyranni ignes cælestibus facibus tepidiores sentiens, quibus intus ardebat. His alia addidimus carmina quæcunque in eodem agro nata legere nobis licuit. Scias ex ipsa lectione

eandem esse Musam; nisi quòd sponte interdum delicatissima simplicitate se demittit; ne quis putet hanc summis nubibus natam non posse vbi lubet viciniori volatu terram beare. Nec in minoris candoris argumento versantur hi versus quàm priores illæ Odæ; nempe vel in vitia vel pro virtutibus scripti. Nunc paucis de Authore. Ill^{mus} & R^{mus} Maffæus S. R. E. Cardinalis Barberinus, raro felicibus exemplo, quicquid temporis sibi à Reip. negotiis est vacuum, impendens egregiæ voluptati, modò varia lectione animum implet, modò literis plenum per amœnissimæ vtilitatis scripta effundit. Ex eo ludo ista sunt carmina; quæ ipse, vt alia multa, damnasset tenebris, nisi aliquot Prometheorum furto delatus in publicum esset hic ignis, multorum ingenia sollicitaturus. Ergo & se Musæ iactabunt, quòd etiam summorum

negotiorum clauo admotis placent; &
Gallia iſtos maximè verſus fouebit; vt
quem apud ſe Sedis Apoſtolicæ Nun-
cium eſt mirata, genere, iudicio, inge-
nio ſummum, quemque ſibi æternum
voluiſſet, ſaltem abſentem in hoc ſuo
fœtu aſpiciat. Vale, & fruere.

ILL^mi ET REV^mi MAFFÆI S.R.E.

CARD. BARBERINI S.D.N. SIGNATVRAE IVSTITIÆ PRÆFECTI, &c. POEMATA.

DE S. LVDOVICO FRANC. REGE *ODE.*

STROPHE I.

O*BIECTV gemini maris*
Illinc Pyrenes: arduis hinc
Alpium
Præcincta muris: ingenio soli,
Fluxúque diues fluminum:
Fortium turmis equitum verenda,
Heroûm genitrix Gallia, bellicis
Fœcunda palmis, inclyta Regibus;

Quos longâ ſerie dedit
Priſci Capetij genus:
Vt inter omnes thure LVDOVICVS
Cultus et aris
Cæleſti radiat vinctus diademate frontem!

ANTISTROPHE I.

Quas dudum mea parturit
Mens fœta laudes Regis educ optimi
In lucis oras, Aonij lyra
Sonora cantus obſtetrix.
An pia primum ſtudium Parentis
Formandi puerum moribus integris;
Doctaque raris Palladis artibus:
An celſæ decus indolis
Dircæis celebrem modis?
En blanda prodis Comitas, Pudórque;
Lenis et oris
Maieſtas, ac forma, decens et Gratia linguæ.

EPOD. I.

Non me tamen moremini:
Plectrum prouocat aureum

Pulchrius fulgens teneris ab annis
Laus parta bello. iactet infantis manu
Alcidis enectos colubros
Ficto Græcia plausu,
Vt primum nituit murice Regio
Heros gloria Sequanæ,
Impuber armis comprimit rebelles.

STROPHE II.

Ast ætas vbi firmior
Accesit, omnis abstinens culpæ, Deo
Deuota iungit pectora, dotibus
Virtutis auctus; commoda
Vrbium curat, studiosus æqui;
Regum delicias spernit, et otium
Fontem malorum claudit, et amouet
Luxum criminis illicem:
Iustis præmia diuidit,
Prauósque pœnæ corrigit timore.
Sic populorum
Munit amore latus, non ense aut militis hastis.

ANTISTROPHE II.

Horti pulchra per areas
Hinc inde transfert candidum virgo pedem
Quà mira florum pompa recluditur,
Seu quos dedit Britannia,
Vel Tagi potor Sporadúmve cultor,
Mox voluens oculos, vndique conspicit,
Et hæret, anceps quem sibi deligat:
Illic floret amaracus,
Hîc albet breue lilium,
Florésque pandunt aduenæ decorem.
Denique serta
Omnibus illa rosæ Pæstanum prætulit ostrum.

EPOD. II.

Florem tibi quem seligam?
Te sceptro potior fides,
Alme Rex, clara Themis, et sorores,
Pietasque maius adferunt tibi iubar,
Gemmata quàm vestis vel aurum:
At quæ clarior astri
Nascentis radÿs fulsit, et in tuo

Fulget corde, rapit ſacra
Me luce flagrans Charitas canentem.

STROPHE III.

Hac te nectare cælitum
Paſcit, Deíque nunc beat præſentiâ
Hæc vna quondam, dum tuus induit
Caduca membra ſpiritus,
Se tibi iunxit comitem, viaque
Index, te ſuperûm cœtibus addidit:
Hinc liberali ſpargis opes manu,
Siue altaria conſtruis,
Seu ſacras reficis domus,
Ades vel ægris, vel iuuas egenos,
Hac duce bellum
Suſcipis, et mortis iaculis caput obijcis vltro.

ANTISTROPHE III.

Vrbis nam Solimæ vicem
Dolens, vt impiam opprimas tyrannidem,
Pacata Regni linguis, et horridis
Armis petens Peluſium,
Trayçis textis trabibus phalanges,

Quà septemgemino cærula flumine
Nilus colorat: mœnia vix quatis
Arcis, cum subitus fores
Recludit pauor hostium;
Mox victor agmen militum patentes
Ducis in agros,
Hostilesque acies geminatâ clade trucidas.

EPOD. III.

Spes sæpe quo propinquior
Arridet, celeri fugâ
Exitus cœptis adimit secundos.
Inuadit eheu te lues, et Celticas
Infesta vis morbi, famésque
Vexat dira cohortes:
Illinc flumen aquis, hosticus hinc furor
Denso circuit agmine.
Pugnatur: atrox fœdat arua cædes.

STROPHE IV.

Victum gloria non minor
Te sequitur, heros magne, quam cùm vinceres.
Constans recusas Martis ab alea

Lembo per amnem ſubtrahi.
Vnâ nos omnes eâdémque pugnâ
Sors, inquis, maneat: Vos ego deſeram?
Regémque veſtrum me fuga polluet?
Captiuo tibi quas minas,
Quaue opprobria barbarus
Infert Tyrannus? ſæua quot tuorum
Funera cernis?
Tu tamen immotus Chriſto ſpem ponis in vno.

ANTISTROPHE IV.

Nutantes animos, fide
Firmas, iacentes erigis. Quid ais, cadit
Spes veſtra? curas pellite lugubres:
Probat Deus quos diligit;
Hos et educit memor è periclis,
Olim quæ populus pertulit Iſraël?
Hæc ipſa tellus teſtis: ad inuium
Rubri dum pelagi fretum
Vrgebat Pharao ferox
Equis et armis, obſequens repentè
Scinditur æquor,
Erectiſque vagæ lapideſcunt mœnibus vndæ

EPOD. IV.

Electa ſiccis tranſilit
Gens plantis, mare ſaniens
Defluit rurſus, rapit inſecutum
Ducem procellis, et quadrigas obruit.
Sic fatus haud expes tueris
Flexo poplite cœlum.
Lux ô Chriſtiadum maxima Principum,
Heros inclyte; qui tui
Æquent honorem carceris triumphi?

STROPHE V.

Dat dirus tibi Mempheos
Pœnas Tyrannus; En ſuorum concidit
Ferro peremptus, ſertáque laurea
Mutat cupreſſi frondibus.
Túque dimiſſus, rediménſque captos,
Oppreſſóſque graui ſeruitij iugo,
Appellis Aces littoribus ratem:
Hic te Chriſticolæ tenent
Vt ſis certa cadentium
Tutela rerum, haud te trahunt paterni

Commoda Regni,
Nec genitricis amor, procerum nec vota, precesq́.

ANTISTROPHE V.

Non est quæ premat acrior
Te cura, quam Christi superbos frangere
Hostes et almo nomine gentium
Delere cultus impios,
Nec pium belli studium remittis,
Donec te Lybiæ sanguine diffluens
Palma potitum, corporis exui
Arctis nexibus adspicit.
Nunc, ô verticis accola
Cœlestis audi quas preces decorum
Pallida vultum
Relligio mœrens lacrymis tibi fundit obortis.

EPOD. V.

Inuicte Rex, en Gallia
Iuncta est rursus Iberia
Sanguinis vinclis, animos et arma
Fac iungat arctum fœdus. heu quot conficit
Europa se discors in oris?

Squalet Punica tellus:
Te deuincta vocat Græcia compede,
Iordanes vocat, et ſacrum
Chriſti Sepulchrum vindicem moratur.

DE S. MARIA MAGDALENA.

ODE.

STROPHE I.

INNIXA pennis verſicoloribus
Bombyce fulgens diuite,
Mollis reuincta floribus
Crines, procaci fronte, lubricóque
Adſpici vultu, facilíque dulcis
Flexu loquelæ cordibus imperat
Mortalium, quos dum beare creditur
Interimit ſuaui præbens ſub lacte venenum,
Atque truces molitur hyænâ
Sæuior inſidias,
Nouúſque Protheus mille formas induit,
Vt ſacræ leges Themidis reſoluat,
Blanda voluptas.

ANTISTROPHE I.

Hæc innocenti ſanguine dexteram
Regis Dauidis polluit,
Quo nullus antè gratior
Regi ſupremo cœlitum: capillis
Indidit cæſis tibi vincla Sampſon,
Vt te ſuperbis traderet hoſtibus,
Quem nulla vis potuit ferocem ſubdere:
Huius et impulſu fallacia numina Diuûm
Diuino dignatus honore eſt
Rex ſapiens Salomon,
Qui conditori ſyderum quondam pius
Inclytam ſumptu, celebrémque gaza
Struxerat ædem.

EPOD. I.

Quid MAGDALENAM *mirer incautam premi*
Dura compede vinctam
Diræ ſub dominæ iugo
In flore primæuo iuuentæ?
Quid expetentem corporis
Numine poſthabito decôrem?

Illa comas olim gemmis ornabat et auro,
Studens amantibus videri pulchrior,
Pubemq́; gaudens cernere
Lentis ignibus uri.

STROPHE II.

At cùm sororis vocibus anxiis
Christus precantis annuit,
Almo iubente Spiritu,
E parte cœli desilit serenâ,
Regiam vittis redimita frontem
Puro coruscans lumine Gratia:
Vt pulchra nubes Iridis coloribus
Depictas pedibus premit, et fœlicis oliuæ
Defert donatura coronam.
Protinus his radiis
Icta cadit artus detegens, et exhibet
Tabidâ nolens cute se videndam
Fœda voluptas.

ANTISTROPHE II.

Tu MAGDALENE *discutis insitas*
Mentis tenebras, et iacens

Immane monſtrum conſpicis
Non ante viſum. Quo pudore malas
Inficis? Quales gemitus profundis?
Iam margaritas ponis, et aureos
Incompta crines prodis, et Chriſto ream
Te ſiſtis, lacrymiſq; pedes veneraris obortis,
Atque ſacras mœſtiſſima plantas
Lambis, et imbre rigas,
Comiſq; tergis, et relata negligis
Probra, mox culpis exoluta
Pignus amoris.

EPOD. II.

& Amanſq; amantis igne Chriſti feruida,
Flagris membra cruentans,
Priſcos prouida ſanguine
Extinguis ignes, et fideli
Amore conſtans, greſſibus
Impauidis ſequeris Magiſtrum,
Per gladios haſtaſq; Crucis miſerabile pondus.
Hæres ſepulchro lacrymans; et exerat
Seu condat vndis ſol iubar,
Comples queſtibus auras.

STROPHE III.

Amor pericli nescius horridi
Vt morte perstat fortior!
Frustra frementis æquoris
Iudæa frendens obiicit procellis
Te neci damnans: moderantis expers
Nautæ phaselus, non ope remigis,
Veliue currit humidas pelagi vias:
Se placidi sternunt fluctus se lucidus æther
Nube carens, ventísque serenat.
Iam Paphon, atque Rhodon,
Cretámque linquit, iam Zacynthi littora,
Et Cephalenum legit, Actiásque
Prospicit oras.

ANTISTROPHE III.

O quæ trecentis hæc freta nauibus
Regina sulcans, Cæsarem
Armis lacessens, vltimam
Regnis parabas Italis ruinam.
Patrio pulsam lare MAGDALENAM
Si fluctuantis ludibrium maris

Escam futuram piscibus, nunc cerneres
Cælicolas inter diuini nectaris haustu
Sublatam super æthera vesci,
Deliciisque frui
Cœlestis aulæ, quid tibi mentis foret?
Quid decor formæ, Phariúsque fastus,
Sceptráque prosunt?

EPOD. III.

En luce functa habes pudendam regij
Solùm nominis atro
Regni è funere gloriam.
Nec læta vixisti, superstes
Vix vna puppis reddidit
Te patrio profugam Canopo.
Conderis, et viuens latebris abstrusa sepulchri
Coacta mox letum colubri morsibus
Vltro subire, Cæsaris
Subducenda triumpho.

STROPHE IV.

At MAGDALENE *per Siculum fretum*
Rabiem Charybdis præterit

Secura, finesq; Italos
Egressa, tendit Gallicas ad vrbes.
Huc Dei nutu, superumq; ductu
Appulsa portum Maßiliæ tenet,
Noménque Christi gentibus disseminat.
Hinc abrepta colit pendens in montibus antrum
Quod frontem prope sydera tollit,
Hîc gemit, et lacrymat,
Hìc Angelorum cœtibus canentium
Adstat, hîc vnum meditata Christum,
Se quoque nescit.

ANTISTROPHE IV.

O me patrato crimine sordidum,
O me iacentem respice
Dux alma pœnitentium;
Te Christus audit, nam tuis sepulcro
Excitat fratrem precibus: furentis
Te de Draconis faucibus eximit,
Et limpidas è rupe lymphas elicit.
Salue cara Deo rupes, fons inclyte salue,
Iam Pindi mihi culmina sordent:
Tu sacra lympha precor

E corde prome lacrymas, pro carmine
Execror myrtum, mihi det coronam
Ramus oliuæ.

EPOD. IV.

O ter beatum, qui dolore percitus
Vitæ turpiter actæ
Labes fletibus eluit,
Virtutis in regno. vel ipsis
Vero referta gaudio
E lacrymis oritur voluptas.
Nil tamen in tuto mortalibus, vltima donec
Recludat hora cuique sortem; Gloria
Perennat vna cœlitum
Extra vulneris ictum.

DE S. LAVRENTIO
ODE.

STROPHE I.

IBERA tellus Austrio
Sub Rege fœlix, aurifero Tagi
Te dicant alij flumine nobilem,
Te classe, te bello ferocem,
Oceani dominam celebrent, Regnisq; potentem:
Hic Peruanis diuitem metallis
Mexici gazis, Arabumq; conchis,
Et mercibus Goæ beatam
Te laudet: fera prælia
Extollat alter, et triumphos Caroli,
Ac temperatis viuidum
Consilijs animum Philippi.

ANTISTROPHE I.

Te concinam Laurentij
Sacro Parentem lumine fulgidam:
Non illi facie funeris horrida
Immane tortoris repertum

Excußit ſolida veræ pietatis amorem
E mente: palmis nobiles, et oſtro
Clarus en inter proceres, decorem
Indutus æternum, phalangis
Addit ſe comitem Duci,
Cui ſaxa primum poſt trucem Chriſti necem
Coniecta probro gloriam,
Interitu peperere vitam.

EPOD. I.

Acres quid iras aggeras Rex barbare
Impauidus contemnere nouit
Hiſpanus iuuenis Regum fera iuſſa, quid flagellis
Nuda membra ſaucias,
Curuis et hamis lancinata carpis?
Fortis reſiſtit, heu quid impium ſtruis?
Mens hæret: trepidat. Quibus
Dire Tyranne feris,
Te quibus exæquem Colobi ſæuißime monſtris.

STROPHE II.

Flauas ad vndas Tybridis
Lactauit altrix huberibus lupa

Infantes geminos: pinnigero puer
Delphinis in dorso natantis
Sæpe Dicarcheo ludens è littore visus;
Et vulnerati pro pedis medela
Hospitem narrant hominis leonem;
Hunc inter atroces ferarum
Incursus pauidum canis
Vt blandiens adiuit adgnitum leo,
Amboſq; pubes Romuli
Obstupuit sibi gratulantes.

ANTISTROPHE II.

Seu prisca verum proferat
Seu fingat ætas aspide sæuior,
Hyrcaniſque feris mens hominis furit:
Non vrsus insectatur vrsum:
Non perimit colubrum coluber: nō tigrida tigris:
Humana virgas gens rotas, et vncos
Intulit terris, pedibúſq; mortis
Aptauit alas: quid Perilli
Infandum memorem bouem?
Nec sontibus, vel hostibus solum minax,
Sui ministram gaudij
Perniciem cupit innocentum.

EPOD. II.

Te matricida, te lues mortalium
Inceßit tam dira cupido;
Nam facibus paßim incensam populatus ignis
Te iubente, fletibus, (Vrbem
Clamore, luctu, cladibus, ruinis,
Complens, in atri verterat formam rogi:
Tunc lætus fidibus canens
Diceris excidio
Ausus Troiano, miseram componere Romam.

STROPHE III.

Quò Musa Dirces prouehunt
Te vela? ferri per tragicos amas
Terrores? rutilum sydus Iberiæ
Atlantis emergens ab vndis,
Te reuocat dira tostus LAVRENTIVS *olim*
In crate. formæ nec decor, nec ætas
Ferreos flectunt animos, Tyrannus
Deridet abstersum cruorem
Cælestis pueri manu:
Ludíne vanis perferam præstigijs?

I miles inquit; perditus
Det meritas reus igne pœnas.

ANTISTROPHE III.

Et ecce raptim strenuus
Athleta Christi traditur ignibus;
Hos inter thalamus vectibus areis
Compactus excepit iacentem.
Tres, ô Iordanis Pueri decus Isacidarum,
Vt vestra flammis emicat probata
Dispari virtus celebris corona,
Quos par adegit causa morti
Vltro exponere pectora?
Non vos Deira militum cohortibus,
Equis, et armis obstrepens
Terruit, aut sonitus tubarum.

EPOD. III.

Non vos furentis Regis atrox commouet
Aspectus: Nos, dicitis, ô Rex; (colendus
Non aurum, aut statuas colimus: Deus Isdraël
Ille solus est Deus:
Frustra catenis alligas lacertos,

Et nos in ignes conijcis, nam præpotens
Illæsos Deus eruet
Si volet, atra licet
Fluctuet vndanti flammarum vortice fornax.

STROPHE IV.

Nec vana spes: innoxius
Vos lambit ignis vitreus, vt liquor,
Non ausus teneram lædere corporum
Cutem; sed horrens infremit, voraxq́;
Fertur in adstantes ardenti membra vapore
Hausturus: in vos obsequens, fauenti,
Dum Deo grates canitis, furorem
(Res mira) compescens, aenis
Vinctos nexibus accipit,
Reddit solutos, vinctus ipse, languidus,
Inermis? At Laurentium
Lethiferis petit acer armis.

ANTISTROPHE IV.

Arctæ coercent compedes;
Nudúmque prunis concolor æs cremat,
Iam corpus celeri corripit impetu,

Iam flamma proſerpens adurit,
Et carnem vorat, et graciles depaſcitur artus
Immotus Heros, vt doloris expers,
Vt roſas inter, virideſq; myrtos
Ferale tormentum virili
Spernit pectore, dum truci
Adipem liquatus igne manat, lumina
Auertit intuentium
Terribili laniena viſu.

EPOD. IV.

& Aſſatus ille, geſtiens plenus Deo
Solui nexu corporis, infit
Ore renidēti, fumant tibi iā Tyranne, cocta hæc
Membra: mande, veſcere:
En Aula Cœli ſe mihi recludit.
O quam beatè moreris? inclytus magis
Inuictiſſime Martyrum
Nullus obire poteſt:
Hoſtibus inſultas victor, cadis hoſtia Chriſto.

FERRARIA RECEPTA.

ODE.

INsanienti cum quatit impetu
Pagos, et Vrbes, concitus efferâ
Mars sæuus irâ, quæ tumultu,
Quæue truci vacat ora cæde.
Confossa paßim membra, cadauera
Aggesta, prædas, damna, sine incolis
Domos, ruentes, et cruoris
Flumine, humum videas natantem.
Desolat agros horrida vastitas,
Ac tecta captarum ignibus vrbium
Incensa fumant, et triumphis
Pæne suis gemit ipse victor.
Testis tot eheu Gallia cladibus
Funesta, testis Belgia, lugubri
Vexata bello, quæ tot annos
Se laniat sibi dißidentem.
Ferrarienses, inclyta Ciuitas,
Te clade nulla, te sine prælio

Videre victorem, tuóque,
Petre, frui cupiere vultu.
Vt cui ſalutem, pacis et otium
Debere norant, gaudia pectore
Concepta præferrent: Iuuentus
Nobilium, populíque turba,
Effuſa portis vndique confluit,
Te ſpectat vnum, dum tua dextera
Protenſa format fauſta ſacræ
Signa Crucis, Tyrióque fulges.
Inſignis oſtro, compita plauſibus
Sonant; ab altis mænibus æreæ
Tormenta, iam conuerſa in vſum
Lætitiæ, geminant fragorem:
Vt fama primùm rem tibi proſperè
Ceſsiſſe lata eſt, gaudia neſcius
Celare ſub lapſu ſilenti,
Seruitij, quaſi vincla pontes
Excuſsit, alto gurgite liberas
In æquor vndas Eridanus ferens:
O fauſta lux Romæ quot annis
Inſolito recolenda plauſu?

Dum lecta Mauors instruit agmina,
Vtrinque nullis fallitur artibus
Tentata mens Patris supremi,
Propositique tenax, et omnis
Terroris expers, audet, et acriter
Constans, Auerni deuouet ignibus
Rite execrandum mentis hostem
Heu nimium male pertinacis.
Tu iussus, Euris ocior, arripis
Iter, phalanges cogis, et expedis
Tormenta, quæ demoliendis
Arcibus exitium minantur.
Mox alta virtus se tua militi
Ostendit, et diffunditur hostibus.
Tu mitis affatu, sagaci
Consilio, placidóque vultu,
Ferrarienses concilias tibi.
Hinc hæret anceps Cæsar, et inscius
Cui fidat, armis Vaticanum
Depositis colit, et veretur.
Nil laudis huius machina præripit
Flammis trisulci fulminis æmula,
Nil arma, nil aggesta tellus,
Nil equitum, peditúmq; turmæ.

Ducúmque Virtus: Hac tibi gloria
Debetur vni, quam neque deterat
Obliuiosi cursus aui, aut
Pone sequens nebulis obumbret.
Nascentis atrox hostis adorea
Liuor, futuri non ope temporis
Vtcumque nubes dissiparis
Ausonias volitans per vrbes.
Te fama, prasens, te canit in tuas
Effusa laudes, atque perennibus
Fastis sacrat quem atas honorem
Postera pro meritis rependet.
Lux ô Latini nominis, hostium
O terror, ô spes vnica Tybridis.
Inuicte Princeps, ô Senatus
Purpurei columen, decúsq;.

PAX ALLOBROGICA.

ODE.

MENTIS verendum non acie minus
Quam bellicosi robore militis,
Quem nuper excepit superbo
Maximus Eridanus Triumpho;
Formosa pennis quem super aureis
Vexit profundum trans mare Gloria,
Alpésque terrarumq́; tractus
Præpete transiliens volatu.
En pace parta Petrus ab exteris
Oris reuertens, eximit Italis
Belli timores, et cupitam
Ausoniæ statuit quietem.
En Roma curas pellit et explicat
Frontem serenam, sic maris æquora
Cedente vento conquiescunt,
Tale nitet sine nube cœlum.
Pendebat anceps mentis, et anxius
Clemens futuri, concita dum graui

Europa bellorum tumultu
Perniciem pauet imminentem.
Quid moliatur? quid paret? instruit
Te Petre, iussis; mittit, et arduis
In rebus expertus sagacem;
Tu Rhodani celeres ad vndas,
Summi capessens grandia Principis
Mandata, tendis quà violentior
Martis recrudescit furentis
Ira, nouas paritura clades.
Non te rapacis fluminis impetus,
Non ater imber, non iuga montium,
Niuésque concretæ, nec Auster
Turbine præcipiti morantur.
Te mille votis, te prece prosequi
Non cessat altrix Roma, per Insubrum
Fines agrorum transeuntem, et
Allobrogum gelidas per alpes.
Intenta fixo Gallia lumine
Te spectat, et quas auribus hauserat
Mirata virtutes, in ipsa
Fronte legit, meritásque laudes.

Mox qui feroces contudit hoſtium
Turmas, nec acris ceſſit Iberiæ
Henricus armis, efficaci
Eloquio tua ſe trahenti
In vota cedit, cedit et Allobrox,
Quem fronte ſæua non potuit minax
Terrere Mauors, annuítque
Heſperiæ dominator oræ.
Vt corda Regum flectis ahenea,
Grauíque mulces bile tumentia?
En Roma toto geſtientem
Pectore, lætitiam profundens
Dum te per Vrbem non ſine plauſibus
Ad Vaticanum purpureus Patrum
Deducit ordo, quid meorum
Maxima pars decorum, quid, inquit,
Probata virtus ſit, licet arduum,
Non ad ſecundum duxerit exitum,
Quo te reuertentem triumpho,
Qua decorem tua facta pompa?
Non qui procaci garrulus obſtrepat
Clamore circùm milite cingeris;

Delata non visuntur vrbes
Quæ referant simulacra victas.
At quisque narrat, quam tibi gloriam
Addunt inermi Gallus, et Italus,
Gentésque, et Vrbes, quas Philippus
Consilio moderatur æquo.
Non hic sonantem compede Persea,
Non hic Iugurtham carceris obsitum
Squallore, non pulsum paterno
De solio video Syphacem.
Vesana sed Discordia ducitur,
Quæ scissa pallam, vinctáque ferrea
Nexu catena, claudicanti
Membra trahit propè nuda gressu.
Post hanc, recenti sanguine sordidum,
Et crine cano fert Odium pedem,
Dolénsque se loris reuinctum,
Dente manus lacerat cruentas.
Hinc Terror, atro corpore luridas
Discerptus alas, progreditur face
Subfultus extinctâ, nec amens
Liuor abest, fera cui cerastes

Cor

Cor pascit; Illum filia temporis
Velata puro tegmine veritas
Vultu reluctantem proteruo
Subsequitur, quatiens flagellum.

CLEMENTI OCTAVO PONT.
MAXIMO LEVAMEN
Podagræ.

ODE.

SYRIVS sæuit canis, æstuánsque
Contrahit puros fluuius liquores,
Et decus prati moritur, silétque
Spiritus auræ.
Stridulo tantùm sonitu cicada
Obstrepens aures ferit, ô leuamen,
O quies ægræ lyra blanda mentis,
Incipe carmen,
Quod grauem pellat strepitum, leuétque
Principem curis, Age blandientes

Dic modos, mentis quibus excitetur
Vera voluptas.

Pelle marorem, recrea iacentes
Spiritus, qui deficiunt ob æstum;
Languet, heu, Clemens, geminóq; tactus
Vritur æstu.

Gliscit in neruis dolor, et per artus
Igneus serpit vapor, affer ægro
Dulce lenimen, rege tu canenti
Pieri vocem;

Tempera cordas, ferat vt salutem,
Cantus optatam, rapidas quod olim
Sit melos docta Cithara moratus
Fluminis vndas;

Saxa commorit, rigidas et ornos,
Flexerit diros animos Auerni,
Et fores Orci reserarit, esto
Fabula vatum.

Cùm venenatus ciet icta morsus
Membra, nō mendax memoret Tarentū,
Vt queat dulcis sonitus malignum
Pellere virus.

CANTICVM B. MARIÆ VIRGINIS.

AD astra Regem cœlitum
Tollit meum cor laudibus
Et in Deo, qui detulit
Mihi ſalutem, geſtiens
Exultat vſque ſpiritus;
Placido ſuam nam lumine
Famulam benignus reſpicit,
Meam canent in ſæcula
Beatitatem poſteri:
Me cuius eſt potens manus,
Sanctúmque nomen, illius
Fœlicitatis vltimum
Euexit ad faſtigium:
Quotquot fideli pectore
Eum timent, cum filijs,
Et filiorum filios
Dei fouet benignitas.
Sternit potenti brachio,
Et mente cordis intimâ,

I miles inquit; perditus
Det meritas reus igne pœnas.

ANTISTROPHE III.

Et ecce raptim ſtrenuus
Athleta Chriſti traditur ignibus;
Hos inter thalamus vectibus areis
Compactus excepit iacentem.
Tres, ô Iordanis Pueri decus Iſacidarum,
Vt veſtra flammis emicat probata
Diſpari virtus celebris corona,
Quos par adegit cauſa morti
Vltro exponere pectora?
Non vos Deira militum cohortibus,
Equis, et armis obſtrepens
Terruit, aut ſonitus tubarum.

EPOD. III.

Non vos furentis Regis atrox commouet
Aſpectus: Nos, dicitis, ô Rex; (colendus
Non aurum, aut ſtatuas colimus: Deus Iſdraël
Ille ſolus eſt Deus:
Fruſtra catenis alligas lacertos,

Et nos in ignes conycis, nam præpotens
Illæsos Deus eruet
Si volet, atra licet
Fluctuet vndanti flammarum vortice fornax.

STROPHE IV.

Nec vana spes: innoxius
Vos lambit ignis vitreus, vt liquor,
Non ausus teneram lædere corporum
Cutem; sed horrens infremit, voraxq́;
Fertur in adstantes ardenti membra vapore
Hausturus: in vos obsequens, fauenti,
Dum Deo grates canitis, furorem
(Res mira) compescens, aenis
Vinctos nexibus accipit,
Reddit solutos, vinctus ipse, languidus,
Inermis? At Laurentium
Lethiferis petit acer armis.

ANTISTROPHE IV.

Arcta coercent compedes;
Nudúmque prunis concolor æs cremat,
Iam corpus celeri corripit impetu,

Iam flamma proſerpens adurit,
Et carnem vorat, et graciles depaſcitur artus
Immotus Heros, vt doloris expers,
Vt roſas inter, virideſq; myrtos
Ferale tormentum virili
Spernit pectore, dum truci
Adipem liquatus igne manat, lumina
Auertit intuentium
Terribili laniena viſu.

EPOD. IV.

Aſſatus ille, geſtiens plenus Deo
Solui nexu corporis, infit
Ore renidēti, fumant tibi iā Tyranne, cocta hæc
Membra: mande, veſcere:
En Aula Cœli ſe mihi recludit.
O quam beatè moreris? inclytus magis
Inuictiſsime Martyrum
Nullus obire poteſt:
Hoſtibus inſultas victor, cadis hoſtia Chriſto.

FERRARIA RECEPTA.

ODE.

INsanienti cum quatit impetu
Pagos, et Vrbes, concitus efferâ
Mars sæuus irâ, quæ tumultu,
Quæue truci vacat ora cæde.
Confossa paßim membra, cadauera
Aggesta, prædas, damna, sine incolis
Domos, ruentes, et cruoris
Flumine, humum videas natantem.
Desolat agros horrida vastitas,
Ac tecta captarum ignibus vrbium
Incensa fumant, et triumphis
Pæne suis gemit ipse victor.
Testis tot eheu Gallia cladibus
Funesta, testis Belgia, lugubri
Vexata bello, quæ tot annos
Se laniat sibi dißidentem.
Ferrarienses, inclyta Ciuitas,
Te clade nulla, te sine prælio

Videre victorem, tuóque,
Petre, frui cupiere vultu.
Vt cui salutem, pacis et otium
Debere norant, gaudia pectore
Concepta praeferrent: Iuuentus
Nobilium, populique turba,
Effusa portis vndique confluit,
Te spectat vnum, dum tua dextera
Protensa format fausta sacrae
Signa Crucis, Tyrióque fulges.
Insignis ostro, compita plausibus
Sonant; ab altis manibus aerea
Tormenta, iam conuersa in vsum
Laetitiae, geminant fragorem:
Vt fama primùm rem tibi prosperè
Cessisse lata est, gaudia nescius
Celare sub lapsu silenti,
Seruitij, quasi vincla pontes
Excussit, alto gurgite liberas
In aequor vndas Eridanus ferens:
O fausta lux Romae quot annis
Insolito recolenda plausu?

Dum lecta Mauors instruit agmina,
Vtrinque nullis fallitur artibus
Tentata mens Patris supremi,
Propositique tenax, et omnis
Terroris expers, audet, et acriter
Constans, Auerni deuouet ignibus
Rite execrandum mentis hostem
Heu nimium male pertinacis.
Tu iussus, Euris ocior, arripis
Iter, phalanges cogis, et expedis
Tormenta, qua demoliendis
Arcibus exitium minantur.
Mox alta virtus se tua militi
Ostendit, et diffunditur hostibus.
Tu mitis affatu, sagaci
Consilio, placidóque vultu,
Ferrarienses concilias tibi.
Hinc haret anceps Cæsar, et inscius
Cui fidat, armis Vaticanum
Depositis colit, et veretur.
Nil laudis huius machina praripit
Flammis trisulci fulminis æmula,
Nil arma, nil aggesta tellus,
Nil equitum, peditúmq; turmæ.

Ducúmque Virtus: Hæc tibi gloria
Debetur vni, quam neque deterat
Obliuiosi cursus æui, aut
Pone sequens nebulis obumbret.

Nascentis atrox hostis adorea
Liuor, futuri non ope temporis
Vtcumque nubes dissiparis
Ausonias volitans per vrbes.

Te fama, præsens, te canit in tuas
Effusa laudes, atque perennibus
Fastis sacrat quem ætas honorem
Postera pro meritis rependet.

Lux ô Latini nominis, hostium
O terror, ô spes vnica Tybridis.
Inuicte Princeps, ô Senatus
Purpurei columen, decúsq;.

PAX ALLOBROGICA.

Ode.

MENTIS verendum non acie minus
Quam bellicosi robore militis,
Quem nuper excepit superbo
Maximus Eridanus Triumpho;
Formosa pennis quem super aureis
Vexit profundum trans mare Gloria,
Alpésque terrarumq́; tractus
Præpete transiliens volatu.
En pace parta Petrus ab exteris
Oris reuertens, eximit Italis
Belli timores, et cupitam
Ausoniæ statuit quietem.
En Roma curas pellit et explicat
Frontem serenam, sic maris æquora
Cedente vento conquiescunt,
Tale nitet sine nube cœlum.
Pendebat anceps mentis, et anxius
Clemens futuri, concita dum graui

Europa bellorum tumultu
Perniciem pauet imminentem.
Quid moliatur? quid paret? instruit
Te Petre, iußis; mittit, et arduis
In rebus expertus sagacem;
Tu Rhodani celeres ad vndas,
Summi capessens grandia Principis
Mandata, tendis quà violentior
Martis recrudescit furentis
Ira, nouas paritura clades.
Non te rapacis fluminis impetus,
Non ater imber, non iuga montium,
Niuésque concreta, nec Auster
Turbine præcipiti morantur.
Te mille votis, te prece prosequi
Non cessat altrix Roma, per Insubrum
Fines agrorum transeuntem, et
Allobrogum gelidas per alpes.
Intenta fixo Gallia lumine
Te spectat, et quas auribus hauserat
Mirata virtutes, in ipsa
Fronte legit, meritásque laudes.

Mox qui feroces contudit hoſtium
Turmas, nec acris ceſſit Iberiæ
Henricus armis, efficaci
Eloquio tua ſe trahenti
In vota cedit, cedit et Allobrox,
Quem fronte ſæua non potuit minax
Terrere Mauors, annuítque
Heſperiæ dominator oræ.
Vt corda Regum flectis ahenea,
Grauíque mulces bile tumentia?
En Roma toto geſtientem
Pectore, lætitiam profundens
Dum te per Vrbem non ſine plauſibus
Ad Vaticanum purpureus Patrum
Deducit ordo, quid meorum
Maxima pars decorum, quid, inquit,
Probata virtus ſit, licet arduum,
Non ad ſecundum duxerit exitum,
Quo te reuertentem triumpho,
Qua decorem tua facta pompa?
Non qui procaci garrulus obſtrepat
Clamore circùm milite cingeris;

Delata non visuntur vrbes
Quæ referant simulacra victas.
At quisque narrat, quam tibi gloriam
Addunt inermi Gallus, et Italus,
Gentésque, et Vrbes, quas Philippus
Consilio moderatur æquo.
Non hic sonantem compede Persea,
Non hic Iugurtham carceris obsitum
Squallore, non pulsum paterno
De solio video Syphacem.
Vesana sed Discordia ducitur,
Quæ scissa pallam, vinctáque ferreæ
Nexu catenæ, claudicanti
Membra trahit propè nuda gressu.
Post hanc, recenti sanguine sordidum,
Et crine cano fert Odium pedem,
Dolénsque se loris reuinctum,
Dente manus lacerat cruentas.
Hinc Terror, atro corpore luridas
Discerptus alas, progreditur face
Subfultus extinctâ, nec amens
Liuor abest, fera cui cerastes

Cor

Cor paſcit; Illum filia temporis
Velata puro tegmine veritas
Vultu reluctantem proteruo
Subſequitur, quatiens flagellum.

CLEMENTI OCTAVO PONT. MAXIMO LEVAMEN Podagræ.

ODE.

SYRIUS ſæuit canis, æſtuánſque
Contrahit puros fluuius liquores,
Et decus prati moritur, ſilétque
Spiritus auræ.
Stridulo tantùm ſonitu cicada
Obſtrepens aures ferit, ô leuamen,
O quies ægræ lyra blanda mentis,
Incipe carmen,
Quod grauem pellat ſtrepitum, leuétque
Principem curis, Age blandientes

Dic modos, mentis quibus excitetur
Vera voluptas.
Pelle mærorem, recrea iacentes
Spiritus, qui deficiunt ob æstum;
Languet, heu, Clemens, geminóq; tactus
Vritur æstu.
Gliscit in neruis dolor, et per artus
Igneus serpit vapor, affer agro
Dulce lenimen, rege tu canenti
Pieri vocem;
Tempera cordas, ferat vt salutem,
Cantus optatam, rapidas quod olim
Sit melos doctæ Citharæ moratus
Fluminis vndas;
Saxa commorit, rigidas et ornos,
Flexerit diros animos Auerni,
Et fores Orci reserarit, esto
Fabula vatum.
Cùm venenatus ciet icta morsus
Membra, nō mendax memoret Tarentũ,
Vt queat dulcis sonitus malignum
Pellere virus.

CANTICVM B. MARIÆ VIRGINIS.

AD astra Regem cœlitum
Tollit meum cor laudibus
Et in Deo, qui detulit
Mihi ſalutem, geſtiens
Exultat vſque ſpiritus;
Placido ſuam nam lumine
Famulam benignus reſpicit,
Meam canent in ſæcula
Beatitatem poſteri:
Me cuius eſt potens manus,
Sanctúmque nomen, illius
Fœlicitatis vltimum
Euexit ad faſtigium:
Quotquot fideli pectore
Eum timent, cum filijs,
Et filiorum filios
Dei fouet benignitas.
Sternit potenti brachio,
Et mente cordis intimâ,

Quos ſpiritus ſuperbiæ
Sublimiores euehunt:
Deturbat ex eburneis
Potentiores ſedibus,
Humiléſque in altum ſubleuat:
Bonis repleuit pauperem,
Opéſque ademit diuiti:
Suæ memor clementiæ
Suſcepit Iſrael ſacro
Puerum ſuum cum gaudio;
Vt eſt locutus patribus
Noſtris, Abrahamo, et illius
Perenne in æuum ſemini.

CANTICVM SIMEONIS.

NVNC tuo, iuxta tua dicta, ſeruo
Solue vitales pater alme nexus;
Cernit auctorem mea lux ſalutis;
Excipit vlna;

Quem tuo Regem populo parasti,
Gentium lumen tenebris fugandis;
Gloriam Dauid, decus et perenne
Isacidarum.

IESV MOX MORITVRI CVM BEATISSIMA M. MATRE colloquium.

ODE.

CH. I*NSTAT sacra parens temporis vltimum*
Momentum, rapiũt me tibi, quæ vocant
Summi iussa parentis
Optatam crucis ad necem.
M.V. Heu fili miseram te sine deseris
Matrẽ? me miserã cor mihi saucias
Dura cuspide vocis
Sic me lux mea deseris?

CH. *Iam primis animam mors petit ictibus;*
Non sic transadiget cor mihi lancea,
Vt morsu tuus angor
Carpens viscera diuidit.

M.V. *Per quod iam puero lac tibi præbui?*
Ne me, qui cruciet linque superstitem
Tanto nate dolori,
Ah pro te moriar precor.

CH. *Dum mors me rapiet te manet acrior*
Qui dum me pareres non tetigit dolor
Orbi non tulit ortus
Vitam mors mea deferet.

M.V. *Heu saltem miseræ da mihi præmori.*

CH. *Patris dum moriar viuere te iubet*
Non mutanda voluntas.

M.V. *Saltem da mihi commori.*

CH. *Me complexa sat es, non licet amplius:*
Te iam (quid retinent me tua brachia?)
Mater linquere cogor,
Iudæ me vocat osculum.

POENITENS.

SEpultus alta criminis caligine,
Sæuisq; vinctus nexibus
Non sub latebris lapidis alter Lazarus
Claudor, sed hac circumferor,
Defunctus infausta sub vrna corporis:
Iam lingua nullos ederet
Sonos, carerent aridi motu pedes,
Tristesq; pallerent genæ,
Humi iacerem, nec viderent lumina
Nitentis aëris iubar.
Sed me caducum vita corpus deserat,
Vicem perempti spiritus
Christi benigna supplet indulgentia,
Lutoq; reddit illito
Oculis suam lucem: quid ah, quid intuor
Miser! tenent me compedes
Laterumq; versant sordidum manus opus,
Et quæ fouet me blandiens

Placido ſinu Voluptas vera Dalila
Stringit minacem forcipem:
Formidoloſis in cauernis ſaltuum
Cubile tellus exhibet,
Solumq́; glandes ſe mihi dant pabulum
Famis voratus dentibus
Perire cogor inter immundas ſues
Supplex reuertar ad Patrem
Culpam fatebor, et profuſis lacrymis
Vt cacus ille vitreis
Siloës aquis ſe diluit, cor diluam,
Quod noxa fœdat ſordibus:
Sed heu catena nexibus mihi pedes
Arctans abire me vetat:
Hæc dira vincla tu Deus Clementiæ
Solus potes diſſoluere,
Meamq́; ſolus tu potes Ægyptio
Leuare ceruicem iugo:
Non ego tibi Moſen, tuam ſed Gratiam
Ducem regreſſus flagito:
Huius per atras noctis vmbras luceat
Ignis, viamq́; dirigat,

Tutámque

Tutámque plantis virga pandat orbitam
Rubri per vndas Æquoris,
Et in ſequentium cohortes hoſtium,
Equos et axes obruat;
Sic ipſe liberum metu ſequens iter
Vtinam ſerenum conſpicer
Parentis aſpectum: ad pedes nam procidam
Geménſque coram proloquar.
Reuertor ad te pœnitens per inuias
Abduxit errantem vias
Me culpa: peccaui talentis traditis
Abuſus: ad te pœnitens
Reuertor ab te, qui tui ſunt muneris
Hic fletus, hic meus dolor
Placent, et, ô, benigne da Pater mihi
Tuas vt Ædes incolam,
Tibíque iunctus charitatis anulo
Non amplius te deſeram:
Hoc vna, quæ colore ſplendet cærulo
Præſtare veſtis eſt potis:
Hanc nullus vſus, nulla deterit dies,
Fur nullus aufert: hanc mihi

Si largiare, corde dicam gestiens
Corusca sordet purpura.

ODE HORTATORIA AD VIRTVTEM.

INGRESSE pubis limina lubricis
Calcanda plantis se tibi semita
Decliuis offert, et doloso
Pandit iter malefida ductu,
Francisce fratris germen amabile,
Ob quem sub imo condita pectore,
Me cura mordet, detinétque
Sollicitum genitoris instar:
Subsiste mecum, nec graue duxeris,
Hinc ex amana, qua patet orbita
Ductore me flectens adire
Per salebras Eliconis Antrum;
Huc nate gressus: hic licet aureo
Phœbi cientis pectine musicas
Audire chordas, dum canentes
Dulce melos sociant camœnæ.

Hic multiformi carmine barbitos
Eburna Parcas ſopit, et eripit
Heroas Orco, quos perenni
Fonte beat comitata virtus.
Huic obſecutum conſpicis inclytum
In collis almo vertice Theſea,
Quem flexuoſis non feſellit
Tramitibus fabricatus error.
Sic vectus altum, per mare ſubdolos
Cantus Vlyſſes dicitur integer
Audiſſe ſic vitaſſe Circes
Pocula, lethiferas, et herbas:
Spectandus hic contemptor anhelitus
Spirantis ignem diuite velleris
Præda coruſcat luctuoſus
Meſſor agri grauis ære, et haſtis:
Conficta Prœto crimina deferens
Coniux necari, quem petit innocens
Hos inter excellit triformis
Bellerophon domitor Chimæræ
Phœbea laurus frondibus allicit,
Dulcique paſcit nectare Pegaſus,

At nosse vim nobis negatur
Melle sub Aonio latentem.
Sensus recludet Cynthius abditos
Audi canentem: Quem fouet aurea
Virtus in vlnis ille monstris
Victor ouat domitis beatus.
Non hunc voluptas mollit, et impetus
Non vincit ira, quæ violentius
Succis, et herbis in ferarum
Terga viros, et in ora vertunt.
Vt ecce plaudit Castalidum chorus,
Phœbique concors carmina concinit?
Hic siste rursum me petente
Sacra refert tibi verba Chiron.
Incompta quondam claráque simplici
Nitore formæ talibus Herculem est
Affata virtus, dum procaci
Blanda sono loquitur voluptas:
Hæc sumptuoso tegmine turgida,
Pexóque mollis crine, micantibus
Ornata gemmis, appetenda
Sub specie male cautæ pubes,

Edocta fraudes nectare fraudibus
Te ducit, atris, quà scatet anguibus,
Dum flore vernans se terendam
Perfacili via prona gressu.
Ostentat, vmbras frondibus explicat
Hic arbor, ales dum canit; ah fuge,
Quæ poma pendent, quosq; vitis
Fert grauidis latices racemis:
Hæc pulchra visu poma necem ferunt,
Hæc quæ renidet lumina decipit,
Lethale nam laruata virus
Purpureo tegit vua succo
Si me sequeris per loca sentibus
Infesta, tesquis horrida, per niues,
Per saxa, per montis cacumen,
Sternet iter tibi ferrum, et ignis:
Vreris æstu puluere sordidus
Pulchro madebis tempora nobili
Sudore non fractus labore, et
Magnanimo generosus ausu.
Euectus alis hisce per Æthera
Tranabis ignem, et lactis iter pede

Premens coruſcanti micabis
Luce nouum decus inter aſtra.

ADVLATIO PERNICIOSA.

ODE.

CVM luna cœlo fulget, et aëris
Pompam ſereno pandit in ambitu
Ignes coruſcantes, voluptas
Mira trahit, retinetq; viſus.
Hic emicantem ſuſpicit Heſperum,
Dirumq; Martis ſydus, et orbitam
Lactis coloratam nitore,
Ille tuam Cynoſura lucem,
Seu ſcorpij cor, ſiue canis facem.
Miratur alter, vel Iouis aſſeclas,
Patríſue Saturni, repertos
Docte tuo Galilae vitro.
At prima Solis cum reſerat diem
Lux orta, puro Gangis ab æquore

Se ſola diffundit, micánſque
Intuitus radijs moratur.
Non vna vitæ ſic ratio genus
Mortale ducens pellicit; horrida
Hic bella per flammas, et enſes
Lætus init meditans triumphos.
Eſt pacis ambit qui bonus artibus
Ad clara rerum munia prouehi.
Illum Peruanas ad oras
Egit amor maleſuadus auri.
Hunc ſumptuoſius dum ſiculæ iuuat
Menſæ paratus ſpes alit alea
Mendacis, ac fundis auitis
Exuit, et laribus paternis.
Nil eſſe Regum ſorte beatius
Mens, et cor æquè concipit omnium
Quos larua rerum, quos inani
Blanda capit ſpecie cupido.
Non ſemper extra quod radiat iubar
Splendeſcit intra: reſpicimus nigras
In ſole (quis credat?) retectas
Arte tua Galilæe labes

Sceptri coruſcat gloria Regij
Ornata gemmis; turba ſatellitum
Hinc inde præcedit, colentes
Officijs comites ſequuntur:
Luxu renidet ſplendida, perſonat
Cantu, ſuperbit delicijs domus:
Sunt arma, ſunt arces, et aurum:
Iuſſa libens populus capeſſit.
At ſi recludas intima, videris
Vt ſæpe curis gaudia ſuſpicax
Mens icta perturbet. Promethei
Haud aliter laniat cor ales.
Cui ſenſa mentis prouidus abdita
Rex credat? aut quos cauerit? omnium
Sincera, ſeu fallax, eodem
Obſequio tegitur voluntas,
Fugit potentum limina veritas:
Quamquam ſalutis Nuncia. Nauſeam
Inuiſa proritat, vel iram.
Sæpe magis iuuat hoſtis hoſtem:
Ictus ſagittâ Rex Macedo videt
Non eſſe prolem ſe Iouis. Irrita

Xerxen

Xerxen tumentem ſpe, trecentis
Thermopilæ cohibent ſariſsis,
Docéntque fractum clade quid aulici
Sint verba plauſus. Vt nocet vt placet
Stillans adulatrix latenti
Lingua fauos madidos veneno.
Hæc in theatri puluere barbarum
Infecit atro ſanguine Commodum,
Probríſque fœdauit Neronem, ac
Perdidit illecebris vtrumque;
Artes nocendi mille tegit dolis
Imbuta. quis tam lynceus aſpicit
Quod vitet? Intentus canentis
Mercurij numeris, ſopore
Centena claudens lumina, ſenſibus
Abreptus, aures dum vacuas melos
Demulcet, exemplum peremptus
Exitij, graue præbet Argus.

R. P. ANTONIO BARBERINO, FRATRI AMANTISSIMO,

ODE.

PARS hominis deducta putri tellu-
ris ab aluo,
Cœlique semen spiritus.
Dum socijs hærent vincti compagi-
bus, arma
Iugi duello conserunt.
Quisquis ab illecebris terræ se lumine mentis
Conuertit ad cœlestia
Opprimit Antæi robur, superátque lacertis
Alter dolos Tyrinthius
Filia Caßiopes nudato corpore, sæuis
Obiecta cœti faucibus
Dum gemit, et cœlum lacrymanti suspicit ore
Adesse cernit Persea,
Seque neci raptam, dono mox Palladis inter
Corusca fulget sydera.

Herbida dum comites inter per prata vagatur,
Floréſque prona colligit;
Solis ab aſpectu Plutonis rapta quadrigis
Orcum ſubit Proſerpina
Quis neget è nebulis radium ſplendeſcere lucis?
Non ſacra ſolum pagina
Diſiectis ducit tenebris virtutis ad ædem,
Sed rima lucis ignea
Pierijs vmbras inter ſe prodit ab antris
Regens pedum veſtigia:
Affluit, et variis riuis cæleſtis in omnes
Mentes redundat veritas.
Hac duce, cui decorant diuino munere palmas
Verenda Ieſu ſtigmata
FRANCISCVS *nudis pedibus, vilique lacerna*
Indutus abdito in ſpecu
Omnia, quæ blanda proponit fronte voluptas,
Vanúmque faſtum deſpicit.
Commoda non optat vitæ, ſub graminis herba
Anguem latere conſcius
Languida feſſus humi declinat membra ſapori
Faméſque pomis eximit.

Fonte sitim sedat, neq; nectaris expetit haustu.
Mentíque corpus subiugans
Pauperiem colit, et lamnis hanc diuitis auri,
Gemmisq; præfert Indicis:
Ac veluti Sampson dulces ex ore perempti
Leonis accipit fauos:
Nam quali mentem pascit dulcedine, donec
Intentus astra respicit,
Et noctu vigilans animi sublatus ab alis
Choris beatis interest!
Antoni germane sacram, qui paupere cultu
Sectare FRANCISCI *viam,*
Quam celebrant omnes fœlicem ducere vitam
Non omnibus conceditur
Se proba paupertas animis sine dote maritat
Veras opes amantibus.

AD CAROLVM FRATREM.

Ode.

QVAM pulchra blandè ſenſibus
ingerunt
Externa noſtris ſe bona? purpura
Qui fulgor? vt formoſa pandit
Virgineum facies decorem?
Vt ardet auri ſplendor amabilis?
Vt videt aula gratia Regia?
Quot luxus indutus figuras
Attonitum trahit ore vulgus?
Proh quis latentis ſemina toxici
Non hauſit imo corde? cupidinis
Heu febre iactati proteruè
Tantalicis inhiamus vndis:
Heu quiſque rurſus, cui placidus fugam
Siſtens bibendum ſe liquor exhibet
In fontis eluſus nitore
Effigiem ſequitur fugacem

Narcissus alter: cæcus amor sui
Vt obruit vim mentibus insitam?
Vt fertur excussis habenis,
Libera quò rapuit voluntas?
Vt perdit omnes? sæpe quod expedit
Humana nescit cura capessere:
Intenta iucundis canorum
Imbibit Aonidum lepôrem, et
Non percipit, seu negligit aurea;
Quæ sensa Pindus nectare condidit:
O te beatam, cui supremi
SAMMARIÆ *mulier magistri*
Audire vocem contigit! hydriæ
Oblita lympham non cupis amplius,
Quæ pota non sedat, sed auget
Lethiferum sitientis æstum,
Hac frater æquis CAROLE *moribus*
Imbuta proles audiat, integra
Nil mente maius, pars paternæ
Sortis erit satis ampla virtus.

VIRGINIO CÆSARINO, CÆSARINI DVCIS FRATRI.

VIRGINI decus eruditiorum,
Amor Castalidum, iubar Quiritum
Quos vera bona gloria cupido
Pennis euehit aureis ad astra,
Quid rerum geris? vt vales? vt oris
Antij recrearis? an tepôre
Istic aëris, vt ferunt, iniquum
Brumæ frigoris impetum remittit?
Floridi tibi veris adflet aura,
Quæ cœlum sine nubibus recludat;
Vt dulces nemorum queas per vmbras
Securus pede libero vagari,
Dum cantu querulo strepunt volûcres.
Seu malis placidum maris per æquor
Huc illuc agili vehi fasello,
Quem littus prope remus hinc, et inde,
Impellat facili, leuíque motu;
Squamosum licet hîc genus tueri

Lusus nectere lusibus, vel hamo
Piscem ducere. Quàm iuuat liquentis
Regni cæruleos obire tractus
Vago lumine, nigra dum per vndas
Alis carbaseis volat carina?
Nec gratum minus exhibet theatrum
Tellus gramine læta, quam petulci
Huc hædi, pecudúmque grex, et illuc
Commixti peragrant equis iuuenci:
Inter herbida prata se virentes
Diffundunt segetes satis in agris.
Addunt se super, eminéntque dorso
Colles vitiferi, niuésque in altis
Procul montibus albicare cernis.
An non hæc facies soli decora,
Prospectúsque maris, patens, et aër,
Spiritus reficit, fugátque tristem
Languorem, capitísque fluxionem
Qua fauces nimium soles peruri?
Mitte cum medicis graues medelas,
Curas excute noxias, cupitæ
Valetudinis intimum venenum,
Et caros iubeas abire libros:

Sat te

Sat te Ciampolus allocutione
Librorum vice detinet; Valentem
(Hac si feceris vt reor) reuisam
Te breui. Deus annuat benignus.
Sic vouet tua Roma, sic amici.

AD IOANNEM CAMPIOLVM.

EIVS ERGA VIRTVTEM, studium laudat.

AVREO virtus solio decora
Regnat, et regnum, neque Gangis vnda,
Nec maris tractus positis columnis,
Ciampole, claudit.
Hac inextinctis radijs parentem
Imbrium nubem, tenebrásque noctis
Negligit, miros et amoris ignes
Excitat ore.
Hac datum visâ semel ante pomum
Palladis forma Paris annuisset,

Nec feris ſedes Priami iaceret
Diruta flammis.

Sat ſuo cenſu ſibi diues, extra
Se nihil virtus cupit: hæc vel hoſtes
Placat iratos, ſociáſque nectit
Compede mentes.

Quem tot armatis pepuliſſe turmis
Romulum robur nequit, hæc peruſtâ
Vnius dextra potis eſt Hethruſcum
Pellere Regem.

Quem truci quondam prope ſiris amnem
Marte non fregit Tyberis iuuentus,
Huius aſpectu potuit minacem
Flectere Pyrrhum.

Hanc colit Pindi chorus, Hippocrenes
Phœbus hanc lymphis alit, vt perenne
Laureis frontem redimita ſertis.
Viuat in æuum.

Mille poſt anni rapidos recurſus,
Delio quamuis iaculo peremptus,
Pegaſi ſacra rediuiuus vnda
Teſtis Achilles.

Fallor? an Cyrra comitata cœtu
Palladis ductu tibi se videndam
Exhibet virtus? viden ut coruscat
Pulchrior astro?

Simplici prodit placitura cultu,
Nec genas ornat minio, nec auro
Impedit crines, cupiens oliua
Nectere laurum.

Absit hinc coniux Iouis, et Cythere.
Carmen exultim sonipes tubarum
Excipit, mentem tibi sola mulcet
Inclyta virtus.

IOANNI BAPTISTÆ STROZZÆ.

CVRIS solutum ruris in otio
Dudum beatam degere credidi
Te Strozza vitam, dum canentē
Tuscia te coleret, tuumque.

Inferret astris nomen, et aureo
Dum tu cieres pectine dædalas
Testudinis chordas silenti
Obstupuit pater Arnus vnda:
At nunc videris iure beatior,
Qui pura solum gaudia cælitum
Reris. quid in terris rotamus
Sisyphio lapidem labore?
Nil vsque gratum, nec satias faui
Dulcem liquorem deficit; abditam
In rebus humanis, vel ipsa
Miscet amaritiem voluptas.
Inuecta curru candida si prait
Aurora, solis subsequitur iubar
Nox atra: nascentem tuere
Quæ vario micat ore lunam;
Pars vna lumen fundit, et altera
Vmbrata mœret, nec vaga terminos
Vmbræ coarctat lux, coruscum
Exerat, aut retrahat nitorem.
Frustra quietem quærimus anxij
Dum terra cæli nos tenet exules.

Quid cœna regali paratu
Prodiga, ſidoniúſque murex,
Quid ſtructa prodeſt marmore Regia,
Seu quidquid auri congerit India?
Quod nuper aſciuit cupitum
Mox animus fugiet peroſus.
Quem ſæpe victis hoſtibus inclyto
Romam triumpho viderat inuehi
Oſtro renidentem, et auro
Dalmaticis Dioclen in hortis
Faſtidientem mœnia Romuli
Vidit iuuentus martia Tibridis
Mirata priuatum ſuperbos
Imperij poſuiſſe faſces.

AD GABRIELEM CHIABERAM.

ODE.

NON cuſpis enſis, ſceptráque regia
Non fulgor auri, non gena floribus
Decora primæuis, nec aër
Tuſculus, aut Anienis ora,
Lectóve præſtans rore Calabriæ.
Dum vernat arbos, non aqua Cluſij,
Quæ manat Hetruſco ſalubris
Fonte diem volucrem morantur.
Proſternit omnes lethifer, omnibus
Immitis æquè, forcipe quæ genus
Mortale funeſtans adurget
Atropos, horribilíque vultu:
Quæ penna monſtrum Dædala fugerit?
Vel certa ferro dextra ceciderit
Cruore ceruicem fluentem?
Quæue trucem iaculantis arcu

Pythonã Phœbi tela peremerint?
Tu laudis oestro percita, vt alipes
Perses per auras incruenta
Cæde potes iugulare, virtus.
Non hinc vt olim sanguine Pegasus
Cretus Medusæ gloria nascitur
Innixa pennis, qua volatum
Pandit ab Hesperijs ad Indos.
Hæc vna vates excitat inclytos
Hæc vna fontem, qui iuga dicitur
Formosa Parnassi rigare, et
Fundere nectareos liquores.
Non vnguis ictu Pegasus elicit.
Chiabrera testis tu mihi, Delio
Nam melle pascit, recreátque
Ingenij tua vena mentes.
Seu fabulosi moribus inseris
Inuenta Pindi, seu calamis canis,
Victricis aut plectro labores
Ausoniæ celebras, ducésque.
Per te nec Ascræ collibus inuidet
Flores, nec Ætna roscida pascua.

Arnus, nec Iſmeni canorum
In vitreo cupit amne cygnum.
Per te furentem comprimit Africum
Iráſque Nerei pectine barbitos
Pulſata compeſcit, coméſque
Doridis, et Thetidis marinæ.
Pimplea Dircen muſa liguſticis
Mutauit vndis, et choreas agit,
Dum curuus in ſalſis canenti
Sternit aquis tibi terga Delphin.

AD DOMINVM FLAMINIVM FIGLVCCIVM RESPONSIO.

VT blanda flores floribus implicat
Laudúmque pulchras gratia carminis
Nectit coronas, quæ perenni
Fronde virent, capiuntq́ue mentes?
Hæc

Hæc vera fictis miscet, et vtraque
Persuadet æquè: credere Dædali
Iubet volatum, dum per vndas
Carbaseis veheretur alis.

Sic fluctuantis per maris æquora,
Vectus triremi Bellerophon Equi
Signo decorâ, per supremas
Creditus est equitasse nubes.

Suadela Thebas condit, et ædibus
Viros vagantes aggregat, attamen
Est dictus Amphion eburnæ
Saxa lyræ sonitu mouere, et

Quocumque vellet ducere; Pindarum
Phœbi canorâ dum fide personat,
Multáque dum sublimis aurâ
Fertur olor, coluere Thebæ.

Tellus palustrem me tenet anserem:
Quid me volantem concinit asseclam
Pindíque diffusâ colorat
Laude meum tua Musa carmen?

Mutæ coruscans luce poëseos
Viuis Apelles dicitur æmulos

Pinxisse vultus, dum loquaces
Pimpla suos tibi dat colores.
Formosiorem pingis imaginem
FIGLIVCCE *viui corporis insito*
Decore, cœlatísque mendis
Non ideo minus enitescit.
Illustris almo lumine gloriæ
Ars mira, seris quin mea posteris
Tuos loquetur picta longe
Pulchrior effigies honores.

SERENISSIMI DVCIS ALEXANDRI FARNESII VICTORIA BELGICA.

SVB duce, Roma, tuo cecidit bis Belga, resumpsit
Perfida bis fracto fœdere tela manu.
Nunc iterum arreptis infœlix occidit armis,
Cogitur et duras rursus adire vices.

Et tua tecta licet iaceant illa aurea, sentit
Stare tamen veteres in sua damna viros.
Victor Alexander Belga das iura subacto,
Desinat vt posthac rumpere Belga fidem.
Pars laudis celebranda tua, cùm viceris hostem
Leni iniecta manu frana docere pati.

DE PICTVRIS GVIDONIS RHENI IN SACELLO EXQVILINI SANCTISSIMI D.N. Pauli Papæ quinti.

VT trahit, vt retinet, defixáque lumina fallit
Quod Rhenus celso fornice pinxit opus?
Pictorem celebras, hares immotus, et anceps
Ambigis an sculptor sit, vel vterque simul.
Sculpta putas, qua picta vides, sic vndique pulchrè
Prominet eximia perlitus arte color.

DRACO ÆREVS IN FRONTE LAVRETI, IN VIRIDARIO Illustrissimi Cardinalis Burghesij.

NON ſedeo cuſtos, adſto venientibus hoſpes,
Non magis hæc Domino, quàm tibi Villa patet.
Hîc requiem captare licet, paſſimque vagari,
Aëris hîc hauſtu liberiore frui,
Nec ſpecies animũ turbet metuenda Draconis,
Non ego, quæ flammis Hydra perempta cadat.
Non ego ſum Python, feriant quem ſpicula; lauros
Ecce mihi credit Cynthius ipſe ſuas.

IN FONTEM.

LArgior angustâ primum defertur in auras.
Inde magis latâ subsilit vnda viâ;
Exprimit hinc patulum tenui cratera liquore;
Quid gelidam sitiens non bibis hospes aquã?
Nam cui lympha sitim mirâ non prouocet arte?
Ipse calix lympha est: ipsaq́ lympha calix.

DE VLYSSIS ALDOBRANDI LIBRIS.

MVltiplices rerum formas, quas Pontus, et Æther
Exhibet, et quicquid promit, et abdit humus
Mens haurit, spectant oculi, dum cuncta sagaci
Aldobrande, tuus digerit arte liber.

Miratur proprios ſolers induſtria fœtus,
Quamque tulit moli ſe negat eſſe parem.
Obſtupet ipſa ſimul rerum fœcunda creatrix,
Et cupit eſſe ſuum, quod videt artis opus.

IN PIOS AFFECTVS ANGELI GRILLI ABBATIS.

DEmulcent animos, ſacro quæ carmina plectro
Concinis, angelicos viſa referre modos.
Angele ſeu Chriſti cunam, vel funus acerbum,
Seu lacrymas memoras, quas pia corda ciet:
Mirus vbique potes duras inflectere mentes:
Qui fluit hinc ægris fit medicina dolor,
Mox oritur diuinus Amor, curáſque profanas
Pellit, et humanum nectare pectus alit.
Hinc tibi cælesti præcinget tempora lauro,
Qui manet aligerum te ſuper aſtra chorus.

IN MALEDICVM, QVI IN NOMEN ROMÆ VRBIS impiè lusit.

CVM Romam nequeas (quod aues) auertere, nomen
Inuertis, mores carpis, et obloqueris;
Te Germana tamē pubes, te Græcus, et Anglus
Arguit, exceptos quos pia Roma fouet.
Hostibus hæc etiam parcens imitatur Iesum.
Inuertis nomen, quid tibi dicis? Amor.
Roma sibi quondam quæ robore subdidit orbem,
Argiuo robur nomine significat.
Obsita tunc tenebris Taurino polluit aras
Sanguine, cùm faceret sacra nefanda Ioui.
Vertit ab his mentem cultus exosa Deorum,
Et veri floret relligione Dei.
Si nomen vertas, Amor est. vt congruit? illi
Nam pius in populos cuncta subegit Amor.

LAVRENTIVM MAGALOTTVM I. V. VTRIVSQVE SIGNATVRÆ Referendarium, inuitat rusticatum.

ARVA madent pluuiis, et amabilis aura calores
Iam fregit, celerique fuga se proripit æstas
Rura vocant, lætisque patens in collibus aër.
Hîc recreor, spatiórque libens, vbi libera longos
Lumina metiri gaudent obtutibus agros,
Hîc reficit corpus vires, seniúmque moratur,
Hîc bona sollicitam tranquillant otia mentem.
Si MAGALOTTE *placet tristes deponere curas,*
Quâ lacus Albanus vitreis diffunditur vndis
GANDVLPHI *pagus veteris pars altior Albæ*
Excipiet lare nos modico, qui sufficit vsus,
Quos paruo contenta petit Natura superbæ
Non ædes animi requies facit vna beatos,
Hanc tibi quæ cordi, solum parat ardua virtus.

Huc

Huc igitur ſecede, bonis, quæ detulit anni
Hora, parenſq; ſua tellus dat ſponte, fruêris
Nec vitulus lactens, et odoro gramine veruex
Paſtus abeſt, dant oua cibum, piſceſq; recentes.
Aucupium iuuat? hic ſtipulis ager abdit alaudas:
Hîc nutu ſignata canis capienda coturnix
Obtentu retis, lini ſeu fallere nexu
Seu viſco turdos libeat, venantis in vſum
Eſt nemus aptatum: Perdix, et Phaſidis ales
Non deſunt: capies lepores, capreaſq; fugaces
Quà prope frugiferis tellus fert pabula campis.
Cætera formoſus, quæ præſtat commoda collis
Accipe. Fons gelidum deductus munere Pauli
Fundit aquæ riuum, cordiq; ſalubrior æther
Influit, huc ſiquidem ſpirãs non amplius Auſter
Aduehit humentes vicina è valle vapores,
Vberibus ſegetem glebis, herbaſq; virentes
Nutrit humus nuper cœno, lymphaq; paluſtri
Obruta. Cum terras oriens lux aurea ſolis
Exhilarat, ſummo ducet te ſemita cliuo,
Vnde lacum ſpectare licet, quem ſcæna coronat
Frondea, nam gemini coëuntes more theatri

Vndiq; protenso tollunt se margine ripæ,
Quas illinc auium sedes, et quercus, et ilex,
Populus hinc ambit, sociatáque vitibus ornus.
Non procul obliquo curuat latus orbita flexu,
Assurgensq; nouæ templum superimminet Albæ,
FRANCISCI *cui sacra cohors famulatur: ad arã*
Hîc tibi fas superos in vota vocare, Sacerdos
Dum sanctè peragit paßi mysteria Christi.
Mox gradiens vario quâ tramite diuidit hortus
Areolas, mistoq; olerum, florumque colore (bras
Pingit humus, nemoris gratas ascẽde per vm-
Est vbi montis apex, capiet te mira voluptas,
Si circumspicias aspectu videris vno
Oppida camporum tractus, syluasq; comantes
Pascua, clementes colles, vineta, lacúmque
Et maria, et montes, augustáque mœnia Romæ.
Nunc age solertes protende per omnia visus.
En prope subiectis vites in collibus vuam
Obijciunt oculis, ostro quæ certat, et auro,
Et latices fundit, referunt qui vina Falerni.
Ostentat Pomona suos ex arbore fœtus,
Quæq; fluant musto promit sua prela Liæus.

Aspice planitiem gregibus quæ gramina paßim
Exhibet, et latè campos quos præbet arandos,
Vt larga Tyberis ditescant horrea messe,
Quæ populũ reserata beant sub PRINCIPE PAVLO:
Hinc etiam diffusa procul maris æquora cernas,
Queq́; ferunt celeres albentia carbasa puppes
Longius exurgunt altæ fastigia rupis:
Quam Circe tenuit: pelagi se prodit ab vndis
Pontia, nunc dumis horrẽs, et inhospita, Quondã
Christiadum exiliјs, celebris cum dira premebat
Sæuities Christi cultum. vicinus in auras
Prominet Albanus vertex, vbi cæca Quiritum
Est ætas operata Iouis Latialis ad aram:
Ardua Soractis ceruix vt in aëra fertur?
Apparent Cimini montes, colléśq; Sabini,
Et iuga Samnitum summas æquantia nubes.
Quam iuuat intuitu magnas discernere moles
Vrbis? ab Exquiliјs celsa testudine culmen
Porrigit eximiј species miranda Sacelli,
Quod tibi Christiparens almi lux prima pudoris
Addictum posuit studium, pietáśq; dicauit,
Quâ coluit, puroq́; colit te pectore PAVLVS,

Cuius opus pulchro surgens in colle Quirini
Se domus extollit regali condita sumptu,
Excelsi tholus en templi se proximus infert
Syderibus, pia quod vasto molimine cura
Pontificum struxit PETRO. *Te Paule loquetur*
Posteritas, laudemq; tuis hanc laudibus addet,
Nam tibi debetur tanta pars maxima molis.
Sed tua dum vario Laurenti lumina pascis
Prospectu, rapidos cœli per inane iugales
Phœbus agens minuit iucundas altior vmbras,
Qua tamen hâc Albam prono petit obuia ductu
Hinc iter inflectens reduces in limine sistet
Nos via, nec venti flabris, nec peruia soli,
Arboreis etenim ramis vtrinq; virescens
Explicat vmbriferum gratissima tegmen eunti.
Post epulas dulci dederis cum membra quieti
Et medium Phœbus cœlum transmiserit axe
Non procul in syluam sonipes te deferet, illam
Huc, illuc gressu placido peragrasse iuuabit:
Hic tibi Castanea frondentia brachia pandunt
Quercubus admista, fessoq; vmbracula texunt:
Siue per annosos rheda vectabere saltus,

Quà latè montana patent æquata viarum
Strata rotæ, nemus hâc petitur ſpeculũq; Dianæ:
Hoc lacui nomen fecit quæ pura liquentis
Lympha vitri ſpeciem referens ſinuatur in orbẽ
Abditus hîc inter ſyluas eſt creditus, æuum
Hippolytus duxiſſe nouo de nomine dictus
Virbius, auxilio Triuiæ reuocatus ad auras
Æthereas, arcebat equos hinc vana vetuſtas,
Quod pauidis abreptus equis per deuia letho
Sit datus Hippolytus. Valeant inſomnia Pindi.
Vt veterum quæ vera virum iucunda recurſant
Mentibus apta facem rebus præferre gerendis?
Hinc oriens primum Romana potentia fluxit,
Poſt varios caſus, dubijque pericula Martis
His pater Æneas profugus conſedit in oris,
Quem tandem rapiens abſorbuit vnda Numici,
Filius Aſcanius conſtructis mœnibus Albæ
Dat Regum ſeriem, quorum de ſanguine fœlix
Romulus auſpicijs æternam condidit vrbem.
Linquimus Ægeriæ lucum, quo prouida virtus
Aucta Numæ, populúmq; rudem, bellóq; ferocẽ
Formauit ſtudio pacis. Non funere fratrum

Territus, hîc ternos prostrauit Horatius hostes.
Immodicis Albanus aquas lacus auctibus olim
Extulerat nullis manantibus æthere nimbis.
Si ripis emissa, maris non influet æquor
Vnda lacus, Delphis inquit consultus Apollo,
Romani capient obsessos milite Veios,
Permeat hinc subiens cæsi per viscera montis
Iugis aqua riuus. Species ambesa Theatri
Stirpibus innatis squallet, quater hostibus Alba
Ludibrium iacuit, densis en obsita dumis
Regia quam posuit Romani Flauius hæres
Tertius imperij, fastu qui turgidus egit
Hic annos epulas inter, mimosq; loquaces
Delicijs fractus. Iactet nunc stemmata gentis
Ignotos extrema dies insignibus æquat:
Ingentem subitus syluam cum corripit ignis
Confundunt cineres quercus, humilesq; myricæ
Mitte superuacuum cultum, curisq; solutus
Eripe te rerum strepitu. Sibi viuere dulce est.
Viue Deo, tibi sic viues, te sola sequentur
Post cinerẽ benefacta. rapit reliqua omnia lethũ.

ODE IN OPVS ILLVSTRISSIMI ROBERTI CARDINALIS Bellarmini

De Aſcenſione mentis in Deum.

SVMMI decora dum ſpecie boni
Hinc inde raptas diſtrahit inquies
Mortalium mentes, negatum
Struxit iter maleſana frontem
Turris minacem nubibus inferens:
Mox præpotentis vi ſapientiæ
Confuſa diuerſum ſonante
Eloquio ſtupidos repente
Hærere fabros vidit, et irritis
Cæmenta votis, vndique congeri.
Tunc fama protendens volatum
Quâ celebris rigat vnda Cirrham
Sub fronde lauri nuncia ſubſtitit:
Hinc fabuloſis vera coloribus
Depicta promens, in Tonantis
Imperium Iouis irruentes

Insanienti robore Pelion
Titanas Ossa imponere detulit
Ausuque conatos proteruo
Scandere sydereas ad arces:
Ast interemptos vindice fulminis
Flamma, solutis in cinerem artubus
(Essent vt exemplar superbis)
Ludibrium iacuisse ventis:
Proh quanta densis nox tenebris premit
Mortale pectus? diuitis hunc Tagi
Non explet amnis, fartus ille
Delicijs animum fatigat;
Hunc forma curis angit inanibus,
Quot pulchra fuco purpura fascinat?
Quid? nonne postquam quisque montes
Montibus intulerit fatiscet?
Tutum beatæ sortis iter pede
Venaris? aui despice commoda
Præsentis, et clausis fugaces
Illecebras oculis tuere,
Sopita somno lumina clauserat,
Cum vidit olim filius Isaci

Vt scala se tollens ab imo
Aligerum via trita plantis
Suprema cœli sydera tangeret:
Hùc non ne curru raptus ab igneo
Abiecit Helias amictum?
Pone graues animi tumultus
Huc pura mentis lumina dirige;
Scalam recludit rebus in omnibus
Pulsis Bellarminus tenebris,
Quæ gradibus super astra tendit,
Dux ille per vestigia CAROLI,
Cui vota fundit, quem decus Insubrum
Miratur orbis, quem Senatus
Roma sacrum veneratur astrum.

DE NECE REGINÆ SCOTIÆ.

TE quamquam immeritam ferit, ô Regina, securis,
Regalique tuum funus honore caret
Sorte tua gaude, mœrens neque Scotia ploret,
En tibi pompa, tuas quæ decet exequias.

Nam tibi non paries atro velatur amictu,
Sed terras circum nox tenebrosa tegit.
Non tibi contextis lucent funalia lignis,
Sed cœli stellæ, Nænia tristis abest,
Sed canit ad pheretrũ superũ chorus aliger; et me
Cœlesti incipiens voce, silere iubet.

PARAPHRASIS IN CANTICVM TRIVM PVERORVM.

TE rerum Dominum te Deus Isaci
Æternis canimus laudibus inclytum:
Tollit nostra tuum nomen in æthera
Vox concors, solio, qui super aureo
Vt fons perpetuos vndiq; gloriæ
Diffundis radios, et super Angelos,
Et supra Cherubin innumerabiles
Annorum in series omnia temperans,
Supremo resides lucis in ambitu,
Et terræ latebras inspicis abditas
Vos quæ mens Domini condidit, omnia

Æternam Domini dicite gloriam;
Illum perpetuis tollite laudibus:
Stellantes Dominum dicite vertices,
Astrorum Domino plaudite cœlites,
Regem cælicolum dicite sydera:
Cœlesti Dominum psallite murmure
Quæ conuexa super sydera sunt aquæ
Virtutes Domini qualibet inclytis
Cantantes Dominum tollite laudibus,
Sol tu, qui radijs tempora cingeris,
Tu cuius facies lumine mutuo
Fulget luna Dei dicite gloriam
Ros, imber, pluuiæ, flamina, turbines
Æternis Dominum tollite laudibus
Æstas, ignis, hyems, frigora, grandines
Nix, quæ cum glacie in montibus albicat
Et vos cana gelu gramina roscido
Æternam Domini dicite gloriam
Noctes cum tenebris, luce dies micans,
Et vos cum leuibus fulgura nubibus
Æternis Dominum tollite laudibus,
Tellus cum viridi germine frondium

Colles frugiferi culmina montium
Et gemmata nouis prata coloribus
Vuarúmque grauis vinea fœtibus
Æternam Domini dicite gloriam
Fontani latices flumina cæruli
Fluctus, et soboles humida piscium
Et vos, ô volucres ætheris incolæ
Æternis Dominum psallite cantibus
Vos omnes pecudum cum grege bestiæ
Vos proles hominum vos domus Israël,
Et vos, qui Dominum sanguine victimæ
Placatis Domini dicite gloriam
Vos, quorum pietas, puraq́; sanctitas,
Et recti studium moribus integris
Æterno Domino reddit amabiles
Æternis Dominum tollite laudibus
Concordis modulo vocis Anania,
Et vos Azaria, et Misael intimas
Cantantes Domino reddite gratias,
Nam vos ex Erebi faucibus abstulit;
Nam vos eripuit mortis ab vnguibus,
Nam vos è medijs eruit ignibus,

Immensas Domino reddite gratias
Lætis vnanimes plaudite vocibus,
Lætanti Dominum dicite carmine,
Æternam Domini dicite gloriam,
Æternis Dominum tollite laudibus
Vos, quorum pietas reddit amabiles,
Æternis Domino laudibus inclyto,
Concordes Dominum psallite cantibus,
Non vt Dij reliqui solus in aureo
Sublimis solio subdita temporis
Frontē, et terga premens regnat, et infima
Terrarum placido lumine respicit.

CANTICVM MOYSIS.

1 AVdite cœli quæ loquor: audiat terra verba oris mei.

2 Concrescat vt pluuia doctrina mea: fluat vt ros eloquium meum.

3 Quasi imber super herbam, et quasi stillæ super gramina: quia nomen Domini inuocabo.

4 Date magnificentiam Deo nostro: Dei perfecta sunt opera, et omnes viæ eius iudicia.

5 Deus fidelis, et absque vlla iniquitate, iustus et rectus peccauerunt ei, et non filij eius in sordibus.

6 Generatio praua, atque peruersa: haccine reddis Domino, popule stulte, et insipiens?

7 Numquid non ipse est pater tuus: qui possedit te, et fecit, et creauit te?

8 Memento dierum antiquorum: cogita generationes singulas.

9 Interroga patrem tuum, et annunciabit tibi: maiores tuos, et dicent tibi.

10 Quando

PARAPHRASIS IN CANTICVM MOYSIS.

1. TERRA meas audi voces audite loquentem
Sydera, 2. Concrescant sensus mihi mentis vt imber,
Et fluat eloquium labijs ceu roscidus humor,
3. Ac veluti pluuia super herbida pascua gutta;
Nam mea cælestis Regem vox inuocat aulæ.
4. Laude Deum cumulate, Dei sunt omnia partu
Edita perfecto, calles quibus ambulat omnes
Iudicium: 5. Deus est iustus sine labe, fidémque
Intactam seruat; polluto sordibus almo
Nomine natorum venerandũ crimine numen
Læserunt: 6. Soboles diris obnoxia culpis
Haccine pro meritis reddis malesana parenti,
7. Qui te de nihilo produxit in ætherias oras?
8. Progenies tecum priscas annósque voluta
Præteritos, 9. Quæras ab auis et patre, tibique

M Concordes

10. Quando diuidebat Altissimus gentes: quando separabat filios Adam.
11. Constituit terminos populorum: iuxta numerum filiorum Israël.
12. Pars autem Domini, populus eius: Iacob funiculus hæreditatis eius.
13. Inuenit eum in terra deserta: in loco horroris, et vastæ solitudinis
14. Circumduxit eum, et docuit: et custodiuit quasi pupillam oculi tui.
15. Sicut aquila prouocans ad volandum pullos suos: et super eos volitans.
16. Expandit alas suas, et assumpsit eum: atque portauit in humeris suis.
17. Dominus solus dux eius fuit: et non erat cum eo Deus alienus.
18. Constituit eum super excelsam terram: vt comederet fructus agrorum.
19. Vt sugeret mel de petra: oleúmque de saxo durissimo
20. Butyrum de armento, et lac de ouibus cum adipe agnorum, et arietum filiorum Basan.
21. Et hircos cum medulla tritici, et sangui-

Concordes referent, [10] *Imũ cum rector Olympi*
Respiciens orbem natos secreuit Adami,
11\. *Et posito varias diuisit limite gentes*
Natorum iuxta numerum, quos edidit almus
Isacides, [12] *Domini vero pars vnus Iacob,*

Illius, et populus; [13] *Solis hunc vidit in aruis*
Desertísque locis trepidò terrore pauentem,
14\. *Deduxitq́; manu tanquam nutricula paruum*
Infantem tutatus eum ceu luminis orbes,
15\. *Ac veluti pullos auium Regina volatu*
Prouocat, et sequitur circum volitãtibus alis
Detulit imponens humeris: [16] *Deus vnicus illi*

17\. *Dux fuit, atque comes Domino Deus exte-*
rus vllus
Non erat, [18] *Excelsos illum perduxit in agros*

Vt fructus ederet terra, [19] *Mellísque liquorem*
Rupibus exaltis, succúmque hauriret oliui,
20\. *Ex ouibus lactis latices, et ab vbere vaccæ*
Butyrum Basánque hædis frueretur et agnis
21\. *Ac flauæ segetis granis albáque medulla,*

 Et bibulas

nem vuæ biberet meracissimum.

22. Incrassatus est dilectus, et recalcitrauit, incrassatus, impinguatus, dilatatus.

23. Dereliquit Deum factorem suum: et recessit à Deo salutari suo.

24. Prouocauerunt eum in dijs alienis: et in abominationibus ad iracundiam concitauerunt.

25. Immolauerunt dæmonijs, et non Deo: dijs, quos ignorabant.

26. Noui recentésque venerunt: quos non coluerunt patres eorum.

27. Deum qui te genuit, dereliquisti: et oblitus es Domini creatoris tui.

28. Vidit Dominus, et ad iracundiam concitatus est: quia prouocauerunt eum filij sui, et filiæ.

29. Et ait; Abscondam faciem meam ab eis: et considerabo nouissima eorum.

30. Generatio enim peruersa est: et infideles filij.

31. Ipsi me prouocauerunt in eo, qui non erat deus: et irritauerunt in vanitatibus suis.

32. Et ego prouocabo eos in eo, qui non est populus: et in gente stulta irritabo illos.

Et bibulas vuæ saturaret sanguine venas:

22\. *Dilectus nimiũ populus male gratus, et excors*
Impegit Domino pinguis post hordea calces:

23\. *Terga Deo vertit, lucis qui tradidit olli*
Vsuram, et vitæ spirantes indidit auras,
Deseruit Dominum galeã clypeumq́; salutis.

24\. *Huic acrem cultu bilem mouere nefando*
Proh scelus, 25. *Et spreto cœlestis numine Regis*
Ignotos coluere Deos, et Dæmonis aras:

26\. *Dij nuper venêre noui, quos ritus auorum*
Nesciјt. 27. *Æternum liquisti perfide numen*
Cuius opus viuis, cuius tibi dextera vastam
Inseruit paruo conclusam corpore mentem:

28\. *Aspexit Dominus stimulis, et concitus iræ*
Intumuit, fixítque grauem sub pectore noxã
Natorum, 29. *Dixítque mei iubar oris ab illis*
Auertam, crimen perpẽdam mente supremũ:

30\. *Perdita flagitijs exlex infidáque proles:*

31\. *Irritant animum falsi mihi numinis aris,*

32\. *Alter et ascitus populus mihi prouocet illos;*
Qui modo non cõpos mentis despectus ineptit:

33. Ignis succensus est in furore meo: et ardebit usque ad inferni nouissima

34. Deuorabitque terram cum germine suo: et montium fundamenta comburet.

35. Congregabo super eos mala: et sagittas meas complebo in eis

36. Consumentur fame: et deuorabunt eos aues morsu amarissimo.

37. Dentes bestiarum immittam in eos: cum furore trahentium super terram, atque serpentium.

38. Foris vastabit eos gladius, et intus pauor: iuuenem simul, ac virginem lactentem cum homine sene.

39. Dixi, vbinam sunt? cessare faciam ex hominibus memoriam eorum.

40. Sed propter iram inimicorum distuli: ne forte superbirent hostes eorum,

41. Et dicerent, Manus nostra excelsa: et non Dominus fecit hæc omnia.

42. Gens absque consilio est, et sine prudentia: vtinam saperent, et intelligerent, ac nouissima prouiderent:

43. Quomodo

33. *Ignis inardeſcet, iuſtáque incenſus ab ira*
Excurret rapidis terræ ſub viſcera flammis,
34. *Hauriet, et terram viridi cum germine, montes*
Funditus exuret: 35. *Turmas acieſq́ malorum*
In caput illorum cogam cunctáſque ſagittas
E pharetrâ fundam, 36. *Macie, duráq́ peribunt*
Exurie, volucrum laniati præda iacebunt,
37. *Lethiferis illos ſerpentum dentibus eſcam*
Obijciam, ſæuiſque feris rabidíſque moloſsis:
38. *Extera vaſtabit gladius, pauor intima carpet*
Lactentes pueros abſumam cæde, ſenéſque
Pubentes iuuenes ſimul, innuptáſque puellas.
39. *Dixi quo fugiunt? vbi ſunt? mea conteret illos*
Dextera, nec nomen poſthac memorabitur vſquam;
40. *Sed mea ſe differt inhibens ſententia motum;*
Ne forſan tumidis inſultent cordibus hoſtes,
41. *Et dicant virtutis opus ſunt omnia noſtra*

Non hæc geſta manu Domini: 24. *Gens indiga mentis,*
Prudentes vtinā ſaperent, ſupremáque ſano
Proſpicerent

43. Quomodo prosequatur vnus mille et duo fugent decem millia?

44. Nónne ideo, quia Deus suus vendidit eos: et Dominus conclusit illos?

45. Non enim est Deus noster vt dij eorum, et inimici nostri sunt iudices.

46. De vinea Sodomorum vinea eorum: et de suburbanis Gomorrhæ.

47. Vua eorum vua fellis: et botri amarissimi.

48. Fel draconum vinum eorum, et venenum aspidum insanabile.

49. Nónne hæc condita sunt apud me: et signata in thesauris meis?

50. Mea est vltio, et ego retribuam in tempore: vt labatur pes eorum.

51. Iuxta est dies perditionis: et adesse festinant tempora.

52. Iudicabit Dominus populum suum: et in seruis suis miserebitur.

53. Videbit quod infirmata sit manus: et clausi quoque defecerunt, residuique consumpti sunt.

54. Et dicet,

Prospiceret animo: 43 Trepidas vt mille cohortes

Vna fuget? 44 Nisi quod vinctas Deus ipse Deorum

Tradidit addicens immitis more catasta.

45 *Non vt Dij reliqui pictum seu sculptile numẽ,*

Iordanis Deus omnipotens in secula viuit,

Noster, et est iudex hostis: 46 Ceu vinea sacris

In Sodoma campis illorum vinea fundit

47 *Felle graues vuas, et amara bile racemos,*

48 *Fel colubri specie vini, saniémque draconum,*

Aspidis et virus nullis sanabile succis.

49 *Creditis hæc forsan nobis ignota latêre,*

Nonne meos inter thesauros condita seruo!

50 *Me decet vltrices in tempore sumere pœnas,*

Vósque manet certo sternat qui funere lapsus:

51 *Exitij tempus pernicibus aduolat alis:*

52 *Isacidis populum peruerso corde rebellem*

Puniet, et seruis Dominus miserebitur vltro:

53 *Aspiciet languere manum sub pondere belli,*

Atq; fame absumi reliquos munimine clausos:

N *Et dicet*

54 Et dicet, Vbi ſunt dij eorum: in quibus habebant fiduciam?

55 De quorum victimis comedebãt adipes: et bibebant vinum libaminum.

56 Surgant, et opitulentur vobis: et in neceßitate vos protegant.

57 Videte quòd ſim ſolus: et non ſit alius deus præter me.

58 Ego occidam, et ego viuere faciam, percutiam, et ego ſanabo: et non eſt qui de manu mea poßit eruere.

59 Leuabo ad cœlum manum meam, et dicam: Viuo ego in æternum.

60 Si acuero vt fulgur gladium meum: et arripuerit iudicium manus mea.

61 Reddam vltionem hoſtibus meis: et his, qui oderunt me, retribuam.

62 Inebriabo ſagittas meas ſanguine: et gladius meus deuorabit carnes.

63 De cruore occiſorum: et de captiuitate, nudati inimicorum capitis.

Laudate

54 Et dicet veniant et opem in discriminē vobis
Numina vestra ferāt, quorū vos robore freti
Militiæ numen dederatis, et arma tulistis,
Adueniāt, vbi sūt? quorū dedit hostia vobis
Tosta cibos, dulcemq́ meri libamina potū:

57 Ecce ego sum solus, nullus Deus omnia nutū
Temperat æternum regnans me præter in æuū:

58 Mors, et vita mihi parēt, sum vulneris author,
Non oberit quisquam libeat si ferre salutem.

59 Ecce manum tollam dicens in secula viuo;

60 Exacuam gladium flammantis fulguris instar,
Iudicium arripiet directo cuspidis ictu
Dextra, 61. Meos vindex arcū protēdit in hostes,

62 Ebria roranti stillabunt tela cruore,
Et gladius carnes hostili dente vorabit,

63 Nudati primum capitis captiuáque cædet
Agmina, quæ vinctis nexum sensere lacertis:

64 Laudate gentes populum eius : quia ſanguinem ſeruorum ſuorum vlciſcetur.

65 Et vindictam retribuet in hoſtes eorum , et propitius erit terræ populi ſui.

64 Illius populum gentes laudate, suorum
Nam meritas sumet iusto pro sanguine pœnas,
65 Et debellatos vindicta comprimet hostes,
Præsentique suam defendet numine gentem.

APPROBATIO DOCTORVM Sacræ Facultatis Theolog. Parisiens.

DIuina Carmina ab Illustrissimo ac toto orbe spectatissimo Cardinale Barberino cœlesti quodam instinctu fusa, summâ cum animi voluptate legimus & expendimus diligentissime. Etsi verò commendatione nostrâ non indigeat, tanti tamen operis authorem & artificem dignissimum iudicamus, cui sempiternum laudis testimonium à doctioribus Musarum alumnis tribuatur. Effigiem enim Pindarici versus summo ingenio nec minori pietate expressam politámque nobis exhibuit, cui nec gratiæ nec veneres desint, vt proinde minimè dubitemus, in eorum qui spectarint animis, mirabiles sui amores excitaturam. PARISIIS è Musæo nostro die vndecimo Martij Anni Millesimi sexcentesimi vigesimi primi.

N. COEFFETEAV Episcopus Dardaniens. Administr. Metens.

C. LOPPE' Collegij Regij Nauarræi Archididascalus.

SVMMA PRIVILEGII.

CAutum est auctoritate Regia, ne quis alter in regno Franciæ præter Antonium Stephanum Typographum Regium, Illustrissimi & Reuerendissimi Maffæi S. R. E. Cardinalis Barberini Poëmata, *intra decennium imprimat aut diuendat, publicationis exemplarium, si quis secus fecerit, multa indicta, prout amplius in ipso diplomate contnetur. Lutetiæ Parisiorum die vndecimo Martij an. sal.* 1621.

DE LAFFEMAS.

ERRATA.

PAGINA 4. vers. 15. lege *clarat.* Pag. 7 vers. vltimo, lege *vnda.* Pag. 13. vers. 10. post, *culpis*, adde *capis.* Pag. 19. vers. 2. lege *nobilis.* Pag. 35. &c. 36. lege, *Paraphrasis in Canticum.* Pag. 51. vers. vltimo, lege *faméinque.* Pag. 53. vers. 6. lege *ridet.* Pag. 57. vers. 9. lege *Ciampolum.* Pag. 71. vers. 1. lege *euertere.*